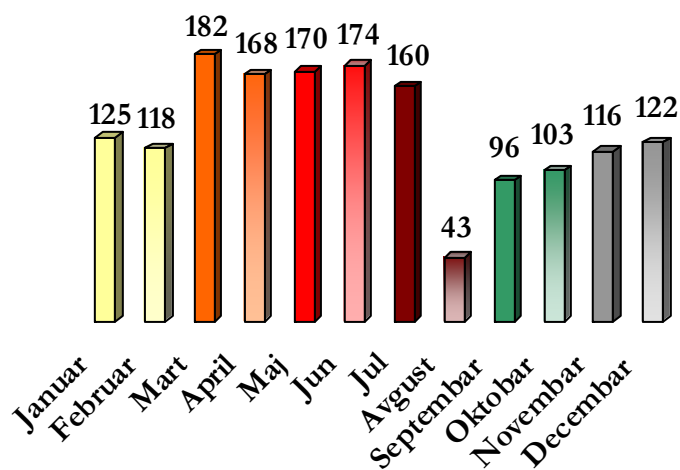

ASTRA SOS telefon i direktna pomoć žrtvama trgovine ljudima tokom 2009. godine

Od početka rada ASTRA SOS telefona u martu 2002. godine do 31. decembra 2009. godine, primljeno je ukupno **10227** poziva od strane **2131** klijenatkinja/a. Od tog broja, **314** osoba je identifikovano kao žrtve trgovine ljudima.

Tokom 2009. godine, ASTRA je primila **1577** poziva od ukupno **323** klijenata, od kojih su njih **249** prvi put kontaktirali ASTRU. Broj poziva po mesecima je predstavljen u grafikonu 1.

Broj poziva po mesecima u 2009. godini

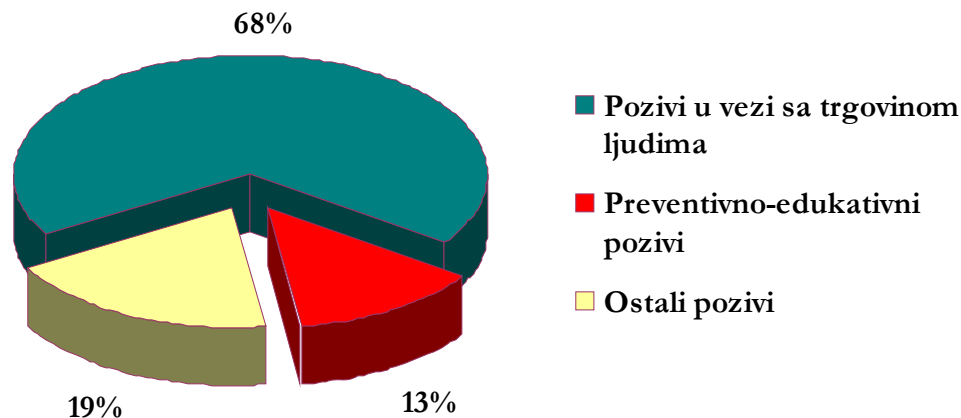
Grafikon 1

Struktura poziva

Svi pozivi su podeljeni u tri kategorije: preventivno-edukativni pozivi, pozivi u direktnoj vezi sa trgovinom ljudima i ostali pozivi.

Razlozi poziva koje nam klijenti upućuju putem ASTRA SOS telefona su prikazani u grafikonima 2, 3, 4 i 5.

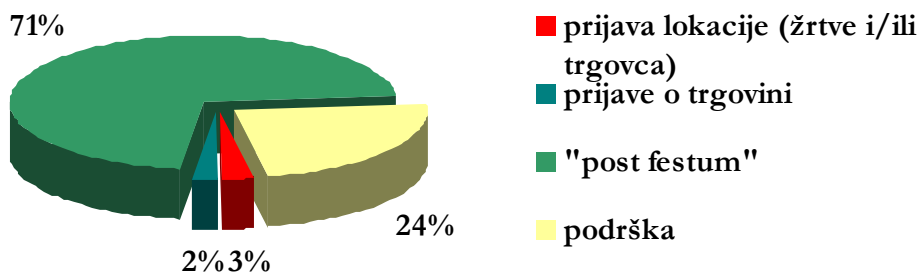
Vrste poziva

Grafikon 2

Kao što je prikazano u grafikonu 2, najčešći su pozivi koji su u direktnoj vezi sa trgovinom ljudima. Oni su prikazani na grafikonu 3 – ukupno **1074** poziva (**68%**).

Pozivi u vezi sa trgovinom ljudima

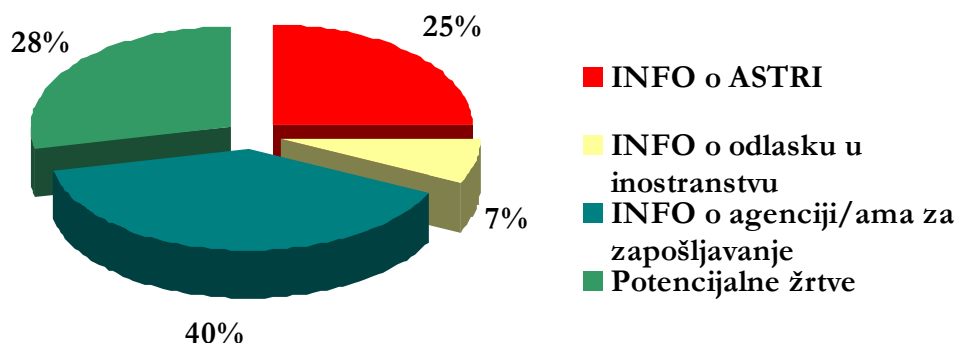
Grafikon 3¹

U grafikonu 4 su prikazani preventivno-edukativni pozivi – **204** poziva (**13%**). U okviru ove kategorije najfrekventniji su pozivi u kojima se ASTRI obraćaju klijentkinje/ti interesujući se za *rad agencija koje posreduju u zapošljavanju*, naročito ukoliko se radi o zaposlenju u inostranstvu – **80** (**40%** od ukupno primljenih poziva iz grupe preventivno-edukativnih poziva), kao i pozivi u vezi sa potencijlnim žrtvama – klijentima i

¹ „Post festum” pozivi su kategorija poziva koje upućuju žrtve trgovine ljudima nakon izlaska iz situacije eksploatacije (iz lanca trgovine ljudima), kako bi dobile različite vidove pomoći (medicinsku, pravnu, psihološku i sl.)

klijentkinjama za koje pretpostavljamo da su žrtve i koje se nalaze u okruženju trgovaca ili poznatim obrascima trgovanja– **58** (28% od ukupno primljenih poziva iz grupe preventivno-edukativnih poziva).

Preventivno-edukativni pozivi

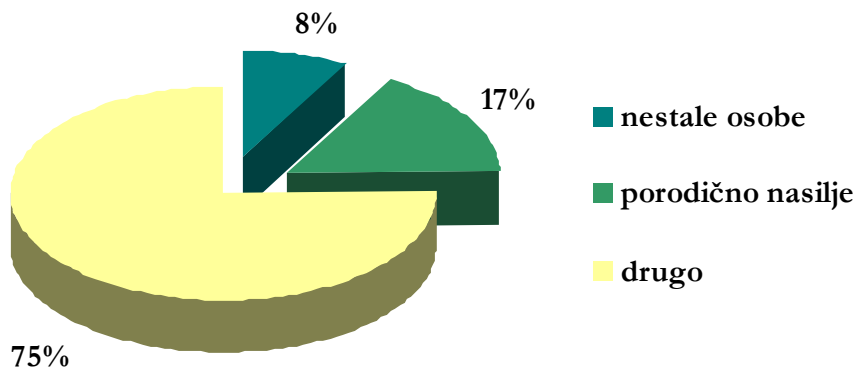

Grafikon 4

Tokom 2009. godine, **36** osoba nas je pozvalo radi provere poslovne ponude. Klijentkinje/i ASTRE su bili zainteresovani za saradnju sa **26** agencija koje su nudile najrazličitije poslove u zemlji i inostranstvu: čuvanje dece, poslove na prekookeanskim brodovima, sezonske poslove za studente, rad u hotelima na različitim poslovima - animatora, turističkih radnika, poslovi u okviru programa „učite i radite u inostranstvu“ i slično. Od toga, za ponudu **7** agencija ili posrednika je bilo zainteresovano više od jedne osobe. Vrlo je značajan podatak da je se u samo **7** slučajeva posredovanja u vezi sa kojima smo kontaktirani u 2009. godini radilo o agencijama koje su registrovane po osnovu posredovanja u zapošljavanju, dok su ostali posrednici tj agencije registrovani za bavljenje nekim drugim delatnostima ili pak nisu uopšte registrovani.

U grafikonu 5 su prikazani ostali pozivi – ukupno **299** poziva, tj. **19%** svih primljenih poziva u 2009. godini.

Ostali pozivi

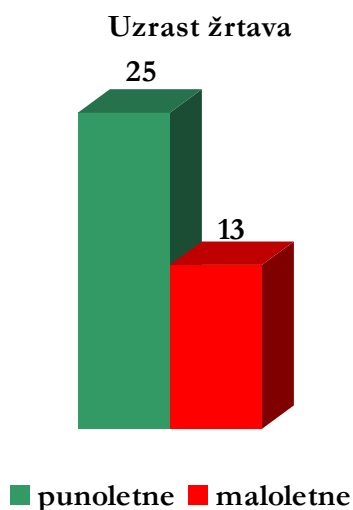
Grafikon 5

U ovoj grupi se izdvaja veliki broj **nespecificiranih poziva**, ukupno **225 (75%)**.

Žrtve trgovine ljudima

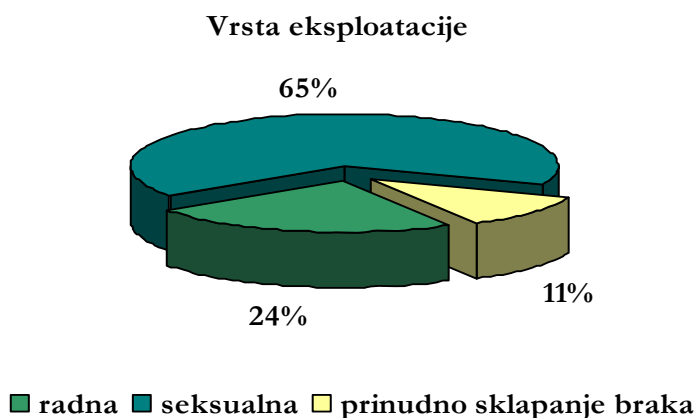
Od marta 2002. godine do kraja 2009. godine, putem ASTRA SOS telefona je identifikovano **314** žrtava trgovine ljudima, od kojih su **226** državljanke/i Republike Srbije. Od ukupnog broja identifikovanih žrtava, njih **125** su deca.

Tokom 2009. godine, **38** osoba je identifikovano kao žrtve trgovine ljudima, a njih **13 (34,21%)** su bila deca.

Grafikon 6

Među **38** novoidentifikovanih žrtava, **9** osoba su muškog pola i svi su bili punoletni u trenutku kada su regrutovani i kada je eksploatacija u lancu trgovine započela, tako da su sva deca identifikovana u ovoj godini bila ženskog pola.

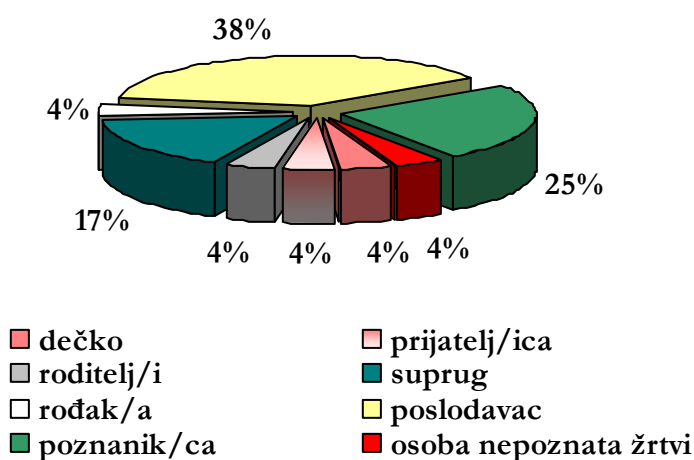

Grafikon 7

Najčešći vid eksploatacije kojoj su žrtve bile izložene je seksualna eksploatacija (25), radnoj eksploataciji su bili izloženi svi odrasli muškarci identifikovani u ovom periodu, dok se o prinudnom sklapanju braka radilo u četiri slučaja, od kojih su u tri pitanju žrtve bila deca.

Žrtve su najčešće bile uvučene u lanac trgovine ljudima kroz poslovne ponude i kroz kontakt sa osobama koje su površno poznavali. Osim toga, u značajnom broju slučajeva je vrbovanje bilo izvršeno od strane supruge, dok se kao osobe koje vrbuju u pojedinim slučajevima pojavljuju vrlo bliske osobe (roditelji, rođaci). U 14 slučajeva nije sa sigurnošću utvrđen odnos žrtve i osobe koja ju je vrbovala.

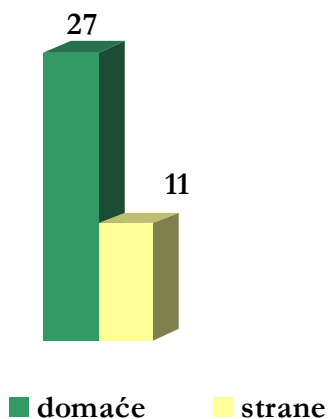
Osoba koja vrbuje

Grafikon 8

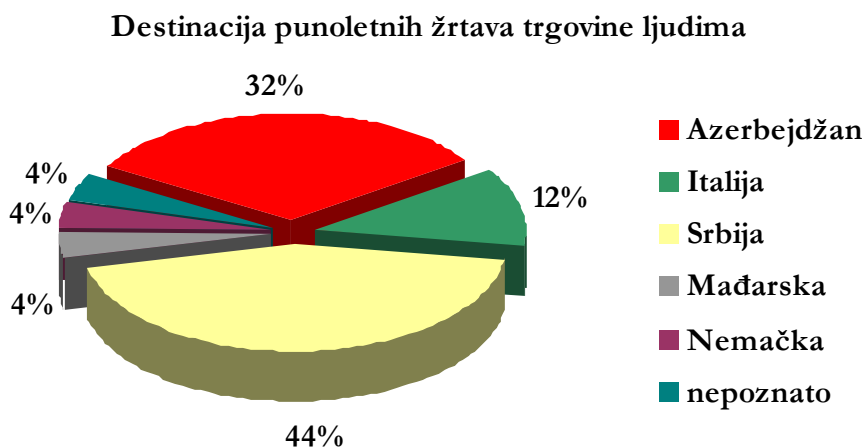
U 11 slučajeva trgovine se radilo o stranim državljanima/ima (Rumunija, Češka, Crna Gora, Slovenija, Bosna i Hercegovina), dok su ostale žrtve trgovine, njih 27 tj. 71%, bile poreklom iz Srbije.

Domaće i strane državljanke

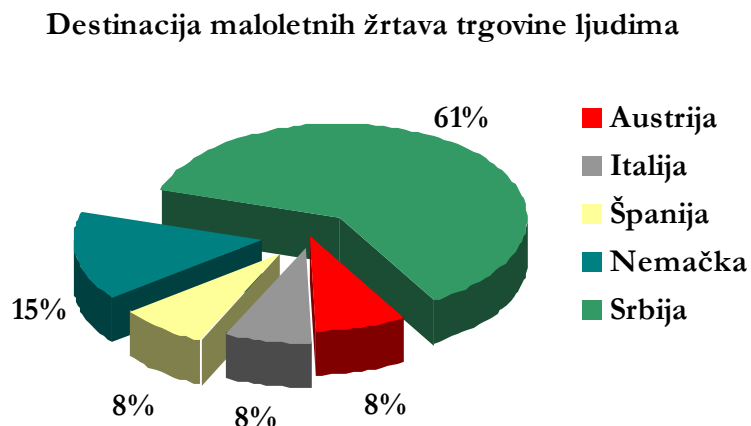

Grafikon 9

Najčešća destinacija žrtva trgovine je **Srbija**, ali je i **Italija**, kao i prethodnih godina, prisutna kao odredište za eksploataciju žrtava.

Grafikon 10

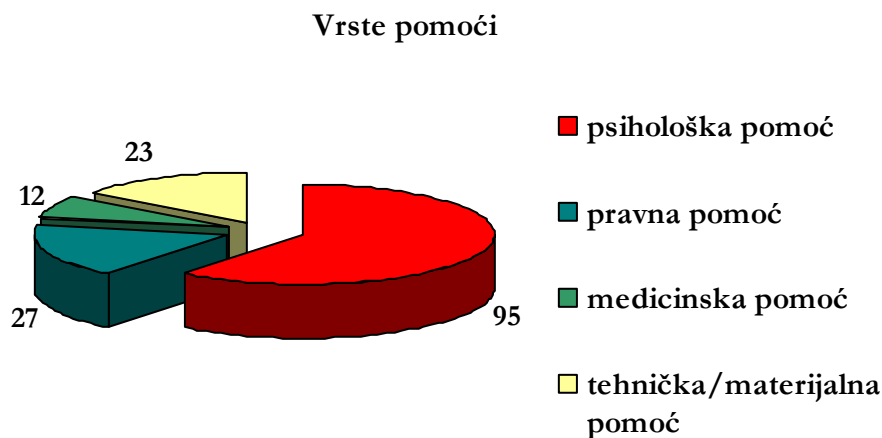
Grafikon 11

Italija je i dalje najčešća zemlja destinacije, pored Srbije, a potom i Nemačke, Austrije. Republika Azerbejdžan se po prvi put u ASTRINOJ statistici pojavljuje kao zemlja destinacije, jer je ASTRA bila angažovana na slučaju radne eksploatacije u Azerbejdžanu velikog broja radnika poreklom iz Srbije, Bosne i Hercegovine i Makedonije.

Od 38 identifikovanih žrtava u 2009. godini, 16 su bile poreklom iz Srbije i na teritoriji Srbije su eksploatisane. Interna trgovina je mnogo izraženija 2009. (42%) nego u 2008. godini (25%), mada je pre toga, a od 2004. godine, isto tako bila zastupljena i do 40%.

Pružena pomoć

U toku 2009. godine pruženo je ukupno **157** različitih vrsta pomoći (psihološka, pravna, medicinska, tehnička i materijana pomoć).

Grafikon 12

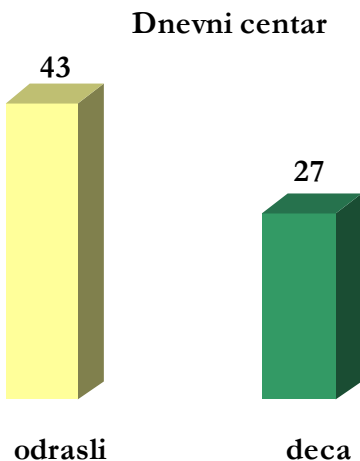
Terenske akcije u 2009. godini, ukupno **60**, su obavljene u cilju praćenja klijentkinja/ata kroz institucije (**16**), radi podrške koja je klijetima pružena prilikom pružanja nekog od vidova pomoći., a u najvećem broju (**20**) se radilo o ostvarivanju ličnih kontakata sa klijetima (**24**).

Grafikon 13

Dnevni centar

Dnevni Centar je tokom 2009. godine posetilo **70** osoba, od kojih su **38,57%** bila deca. Ukupan broj poseta je **2083**, slično kao i u 2008. godini.

S obzirom na traumatično iskustvo i životne uslove (potencijalnih) žrtava trgovine, pored pomoći koja je dostupna klijentima putem ASTRA SOS telefona, i koja stoji na raspolaganju korisnicima, u Dnevnom centru se konstantno ili sporadično (zavisno od prirode same aktivnosti) sprovode sledeći programi:

- *Terapeutski rad* - se kontinuirano sprovodi kroz individualne i psihodramske terapije. Psihodramska grupa ima specifičnu dinamiku i eventualno uključivanje novih članova moguće je četiri puta godišnje.
- *Osnaživanje u cilju ekonomskog osamostaljivanja* - se odvija na više nivoa i primarno se odnosi na podršku pri povratku u obrazovni sistem, ukoliko je školovanje prekinuto, ili pomoć pri daljem usavršavanju i dodatnom edukovanju, čime se ubrzava i olakšava proces (re)integracije. Tokom 2009. godine su realizovane:
 - a) radionice na temu pisanja radne biografije, motivacionog pisma, pripreme odgovarajuće dokumentacije, pripreme za intervju za posao;
 - b) časovi rada na kompjuteru
 - c) učenje stranih jezika
- Kulinarstvo predstavlja aktivnost koja u početku nije imala ustaljeno vreme ni strukturu, već je nastala spontano kao izraz želja naših klijentkinja/klijenata da na još jedan način izraze svoju kreativnost i učine nešto za sebe i druge. Vremenom je došlo do ustaljivanja ove aktivnosti ASTRA Dnevnog centra koja je postala vrlo posećena.

U cilju postizanja pune efikasnosti navedenih programa, neophodno je da klijent/kinja uzme aktivno učešće u kreiranju sopstvenog reintegracionog plana. Najveći deo programa u koji će klijentkinja/klijent biti uključeni zavisi od individualnog plana koji se pravi posebno za svaku osobu i odnosi se na period od četiri meseca.